

Neljapäev, 4. juuli 2013

14. rõhutab relvakaubanduslepingu tõhusa ja usaldusväärse rakendamise tähtsust ning julgustab liikmesriike keskendama oma rahvusvahelised jõupingutused lepingu ülemaailmse allkirjastamise ja kiire jõustumise edendamisele;

15. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning ÜRO peasekretärile.

P7_TA(2013)0325

Mitmepoolse teenustelepingu läbirääkimiste alustamine

Euroopa Parlamendi 4. juuli 2013. aasta resolutsioon läbirääkimiste alustamise kohta mitmepoolse teenustelepingu üle (2013/2583(RSP))

(2016/C 075/17)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma eelmist raportit teenuste kohta, eelkõige oma 4. septembri 2008. aasta resolutsiooni teenuskaubanduse kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Doha arengukava olukorra ja Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) tuleviku kohta, eelkõige oma 16. detsembri 2009. aasta resolutsiooni Doha arengukava väljavaadete kohta pärast Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) seitsmendat ministrite konverentsi ⁽²⁾ ja oma 14. septembri 2011. aasta resolutsiooni Doha arengukava üle peetavate läbirääkimiste seisu kohta ⁽³⁾,
- võttes arvesse oma 13. detsembri 2011. aasta resolutsiooni kaubanduse ja investeringute tõkete kohta ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu protokoll nr 26 üldhuviteenuste kohta ning põhiõiguste hartat,
- võttes arvesse teenustekaubanduse üldlepingut (GATS), mis jõustus 1. jaanuaril 1995; võttes arvesse oma 12. märtsi 2003. aasta resolutsiooni teenustekaubanduse üldlepingu (GATS), sh kultuurilise mitmekesisuse kohta WTOs ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse mitmepoolse teenustelepingu üle peetavate läbirääkimiste juhise projekti, mille komisjon esitas 15. veebruaril 2013. aastal,
- võttes arvesse komisjoni teatist „Kaubandus, majanduskasv ja maailmapoliitika. Kaubanduspoliitika – ELi 2020. aasta strateegia keskne teema” ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse komisjoni aruannet Euroopa Ülemkogule „2012. aasta aruanne kaubandus- ja investeerimistõkete kohta” ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse WTO teenustekaubanduse nõukogu esimehe, suursaadik Fernando de Mateo poolt WTO kaubandusläbirääkimiste komiteele esitatud 21. aprilli 2011. aasta aruannet teenustekaubandust käsitlevate läbirääkimiste eriistungi kohta ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ ELT C 295 E, 4.12.2009, lk 67.

⁽²⁾ ELT C 286 E, 22.10.2010, lk 1.

⁽³⁾ ELT C 51 E, 22.2.2013, lk 84.

⁽⁴⁾ ELT C 168 E, 14.6.2013, lk 1.

⁽⁵⁾ ELT C 61 E, 10.3.2004, lk 289.

⁽⁶⁾ COM(2010)0612.

⁽⁷⁾ COM(2012)0070.

⁽⁸⁾ TN/S/36.

Neljapäev, 4. juuli 2013

- võttes arvesse nn teenuste tõeliste sõprade rühma („Really Good Friends of Services” (RGF)) 5. juuli 2012. aasta avaldust,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et teenused annavad peaaegu kolmveerandi ELi SKPst ja tööhõivest ning on ELi konkurentsivõime säilitamise ja suurendamise seisukohast väga suure tähtsusega;
- B. arvestades, et teenused moodustasid 2011. aastal 28 % ELi ekspordist ja üle poole kolmandatesse riikidesse tehtud ELi välismaistest otseinvesteeringutest;
- C. arvestades, et ELil on maailma suurima teenuste eksportijana teenustekaubanduses oluline roll ning EL arvele langes 2011. aasta seisuga 25,65 % teenuste koguekspordist maailmas;
- D. arvestades, et kõik riigid peaksid saama arendada, säilitada ja reguleerida üldist huvi pakkuvaid avalikke teenuseid;
- E. arvestades, et 129 WTO liiget on võtnud endale GATSi kohaselt kohustusi, kuid enamik neist riikidest ei ole võtnud kohustusi kõigis valdkondades;
- F. arvestades, et praegune majandus- ja finantsolukord on varasemast enam tõstnud esile avalike teenuste tähtsat rolli Euroopa Liidus; arvestades, et valdkondades, nagu tervishoid, lapsehoid, eakate hooldamine, abi puuetega isikutele ja sotsiaalelamumajandus, loovad sellised teenused olulise turvavõrgustiku kodanike jaoks ning aitavad edendada sotsiaalset ühtekuuluvust; arvestades, et hariduse, koolituse ja tööhõiveteenuste valdkonna avalikel teenustel on võtmetähtsusega roll majanduskasvu ja töökohtade loomisega seotud eesmärkide saavutamises;
- G. arvestades, et 2005. aastal Hongkongis peetud kuuenda WTO ministrite konverentsi toimumise ajal esitas üksnes 30 riiki uusi teenustealaseid ettepanekuid ning mitmepoolsed teenustealased läbirääkimised ei ole 2008. aasta juulist alates peaaegu üldse edenenud;
- H. arvestades, et 2008. ja 2009. aasta majanduskriisi järel võeti teenustekaubanduse piiramiseks uusi protektsionistlikke meetmeid;
- I. arvestades, et 2012. aastal peeti RGF-rühma liikmete vahel esialgseid kõnelusi teenustekaubanduse lepingu (TISA) vormi ja ülesehituse üle;
- J. arvestades, et ELiga läbirääkimisi pidavad 21 WTO liiget⁽¹⁾ on enamasti OECD riigid, kelle osakaal on 70 % ülemaailmsest piiriülesest teenustekaubandusest (jättes välja ELi-sisese teenustekaubanduse) ning 58 % ELi äriteenuste kaubandusest; arvestades, et nendel läbirääkimistel ei osale praeguse seisuga ükski BRICS-riik, ükski Kagu-Aasia Maade Assotsiatsiooni (ASEAN) liige ega ükski Aafrika, Kariibi mere või Vaikse ookeani piirkonna riik;
- K. arvestades, et komisjon esitas nõukogule läbirääkimiste juhise projekti 15. veebruaril 2013. aastal ja sai 18. märtsil 2013. aastal volitused osaleda TISA läbirääkimistel;
1. on seisukohal, et WTO raames toimiv mitmepoolne kaubandussüsteem on kõige tõhusam raamistik avatud ja õiglase kaubanduse saavutamiseks ülemaailmsel tasandil; on siiski nõus, et 2011. aasta detsembris toimunud WTO kaheksandal ministrite konverentsil tõdetud ummikseisu tõttu oli vaja uusi kahe- ja mitmepoolseid algatusi, mis annaksid vajaduse korral hoogu Genfi kaubandusläbirääkimistele; rõhutab siiski, et kõik uued algatused peavad tuginema jätkuvalt WTO raamistikule;
2. avaldab kahetsust asjaolu üle, et Doha vooru algusest alates on teenustekaubandusele pööratud vähe tähelepanu; rõhutab, et teenused on 21. sajandil majanduse ja kaubanduse nurgakivi, kuna ülemaailmsete väärtusahelate tekkimine põhineb teenuste osutamisel; rõhutab üldhuviteenuste tähtsust kodanike jaoks oluliste turvavõrgustike tagamisel ning sotsiaalse ühtekuuluvuse edendamisel kohalikul, piirkondlikul, riigi ja ELi tasandil;

⁽¹⁾ Austraalia, Kanada, Tšiili, Hiina, Kolumbia, Costa Rica, Hongkong, Iisrael, Jaapan, Korea, Mehhiko, Uus-Meremaa, Norra, Pakistan, Panama, Paraguay, Peruu, Šveits, Taiwan, Türgi ja Ameerika Ühendriigid.

Neljapäev, 4. juuli 2013

3. taunib asjaolu, et WTO liikmesriikide GATSi loendid on vananenud ega kajasta teenustekaubanduse piirangute tegelikku taset nendes riikides, eriti riikides, mis on läbi teinud ulatusliku autonoomse liberaliseerimise, ja asjaolu, et teenustekaubanduse liberaliseerimine ja teenustekaubandust puudutavate kohustuste täitmine on WTO liikmesriikides endiselt väga erinev ning ebamäärane;

4. peab tervitatavaks TISA läbirääkimiste alustamist ning ELi osalemist nendel kõnelustel algusest peale, et edendada oma huve ja kaitsta oma seisukohti lepingu vormi ja ülesehituse küsimustes; on seisukohal, et ELi osamine võib suurendada TISA ja mitmepoolse süsteemi vahelist sidusust ning aidata kaasa nõuetekohase parlamentaarse kontrolli tagamisele läbirääkimisprotsessi üle;

5. kahetseb asjaolu, et nõukogu andis volitused parlamendi seisukohta arvesse võtmata;

6. tuletab meelde, et komisjon on kohustatud teavitama parlamenti viivitamata ja täielikult kõikides läbirääkimiste etappides (enne ja pärast läbirääkimistevoore);

7. palub komisjonil tagada, et TISA läbirääkimisi viiakse läbi kooskõlas WTO läbipaistvust käsitlevate eeskirjadega, ja et nendest teavitataks kõiki WTO liikmeid õigeaegselt ja täielikult;

8. on seisukohal, et kriitilist massi, mis võimaldaks laiendada tulevasest TISAst tulenevaid eelseid kõikidele WTO liikmetele, ei ole saavutatud ning sellest tulenevalt ei tuleks GATSi enamsoodustusrežiimi klauslit ⁽¹⁾ TISA suhtes kohaldada;

9. märgib samas murega, et läbirääkimistel osalejate hulgas ei ole tärnanud turumajandusega riike (välja arvatud Türgi), eelkõige BRICS-riike, kus on kõige suurem kaubanduse ja teenustesse investeerimise kasv ning kus tõkked eriti välismaistele investeringutele on kõige suuremad; kutsub seetõttu Hiinat ja teisi tärnanud turumajandusega riike läbirääkimistest osa võtma;

10. on seisukohal, et kui teistele riikidele, sealhulgas tärnanud turumajandusega riikidele, jäetakse võimalus nendest läbirääkimistest osa võtta, ei peaks see vähendama kõnealuse lepingu ambitsioonikust, kuna nimetatud riike võib läbirääkimistel osalemisele veenda vaid suur liberaliseerimine ja põhimõtete lähendamine;

11. soovib selleks, et säilitada tulevase TISA mitmepoolseks muutmise võimalus, järgida selle koostamisel GATSi vormi ja ülesehitust, lisades lepingusse kohustuste positiivse loetelu mõiste ning võttes üle GATSi peamised määratlused ja põhimõtted ning eeskirjad võrdse kohtlemise, turulepääsu ja põhimõtete kohta;

12. kutsub komisjoni tungivalt üles koostama algpakkumist, mis sarnaneks tema viimasele GATSi loendi pakkumisele, ning võtma turulepääsu kohustuste läbirääkimistel sihiks järgmised eesmärgid:

— tagada võrdsemad võimalused, vähendades GATSi kohustuste tasakaalustamatust lepinguosaliste, valdkondade ja tarneviiside vahel;

— edendada ELi aktiivseid huve, eelkõige äriteenuste, ITK-teenuste, finants- ja õigusteenuste, e-kaubanduse, mere- ja õhutransporditeenuste, keskkonnateenuste, turismi ja ehituse valdkonnas; kaitsta ELi huve kolmandate riikide turgudel, lisades TISA-le GATSi lepingus sisalduva ettevaatuserandi, mis võimaldab osalevatel riikidel reguleerida usaldusväarsuse eesmärgil finantsturge ja -tooteid; nõuda GATSi lepingus sisalduva finantsteenuste ettevaatuserandi lisamist TISA-le, et võimaldada lepinguosalistel võtta meetmeid usaldusväarsuse eesmärgil, olenemata muudest TISA sätetest;

⁽¹⁾ GATSi lepingu artikkel II.

Neljapäev, 4. juuli 2013

- kaitsta Euroopa jaoks tundlikke küsimusi avalike teenuste ja üldhuviteenuste puhul (nagu on määratletud ELi aluslepingutes) üldhariduse, rahvatervise, veevarustuse ja jäätmekäitluse valdkonnas ning jätkuvalt mitte võtta (nagu GATSi ja kahepoolsete vabakaubanduslepingute puhul) kohustusi audiovisuaal- või kultuuriteenuste valdkonnas;
- kaitsta ELi huve kolmandate riikide turgudel, lisades TISA-le GATSi lepingus sisalduva ettevaatuserandi, mis võimaldab osalevatel riikidel reguleerida usaldusvääruse eesmärgil finantsturge ja -tooteid; nõuda GATSi lepingus sisalduva finantsteenuste ettevaatuserandi lisamist TISA-le, et võimaldada lepinguosalistel võtta meetmeid usaldusvääruse eesmärgil, olenemata muudest TISA sätetest;
- suhtuda ettevaatlikult 4. tarneviisis vahetatud ettepanekutesse, pidades meeles, et ELil on aktiivne huvi kvalifitseeritud tööjõu vastu ning et EL peaks eelkõige TISA raames uuesti kinnitama, et füüsiliste isikute ajutine liikumine teenuste osutamiseks 4. tarneviisis peab toimuma vastavalt riiklikele töö- ja sotsiaalsetele õigustele ja kollektiivlepingutele, ja et nagu GATSi raameski, ei takistata ühtegi osalist meetmete kohaldamisel, millega reguleeritakse füüsiliste isikute sisenemist nende territooriumile, kui sellised meetmed ei tühista osaliste kohustustest tulenevaid kasusid;
- jääda erapooletuks küsimuses, kas kohustustega hõlmatud ettevõtjate omandivorm on avalik-õiguslik või eraõiguslik;
- tagada see, et mis tahes andmevoogude liberaliseerimine on täielikult kooskõlas eraelu puutumatus ja andmekaitset käsitleva ELi õigustikuga;

13. märgib, et EL on mõne TISA läbirääkimistel osaleva partnerriigiga (sealhulgas Jaapaniga ja peagi Ameerika Ühendriikidega) juba sõlminud kahepoolset kaubanduslepingut, mis sisaldavad jõulisi teenustealaseid peatükke, milles on paremini käsitletud riigipõhiseid kahepoolseid küsimusi, või peab läbirääkimisi selliste lepingute sõlmimiseks; on arvamusel, et turulepääsu küsimuses on ELi jaoks nendel läbirääkimistel kõige kaalukamad muud partnerriigid (nt Austraalia, Uus-Meremaa, Mehhiko, Taiwan ja Türgi);

14. rõhutab, et paigalseisu ja võimendamise põhimõtete lisamine loendisse peaks võimaldama siduda lepinguosaliste kohustused praeguste tasemetega ning viia edaspidi turgude üha ulatuslikuma avamiseni;

15. on seisukohal, et TISA peaks sisaldama rangemaid regulatiivseid põhimõtteid läbipaistvuse, konkurentsi, litsentsinõuete ja valdkonnapõhise reguleerimise kohta, sõltumata riikide õigusest võtta vastu nõuetekohaselt põhjendatud eeskirju avaliku poliitika eesmärkidel⁽¹⁾;

16. on seisukohal, et ELil ja selle liikmesriikidel tuleb kindlasti säilitada oma kultuuri- ja audiovisuaalpoliitika kaitsmise ja arendamise võimalus ning teha seda olemasolevate õigusaktide, standardite ja lepingute raames; avaldab seetõttu heameelt nõukogu otsuse üle jätta kultuuri- ja audiovisuaalteenused läbirääkimiste volitustest välja;

17. rõhutab, et käesolevad läbirääkimised annavad võimaluse parandada eeskirju, mis käsitlevad teenustega seotud riigihankeid⁽²⁾ ja toetusi⁽³⁾, milles GATSi läbirääkimised takerdusid;

18. on seisukohal, et TISA peaks sisaldama ühinemisklauslit, sätteid, milles määratakse kindlaks tingimused ja menetlused lepingu muutmiseks mitmepoolseks, et see laieneks kõikidele WTO liikmetele, ning eraldi vaidluste lahendamise mehhanismi, ilma et see piiraks võimalust kasutada üldist WTO vaidluste lahendamise mehhanismi;

19. märgib, et komisjon esitas ettepaneku ELi läbirääkimisvolituste kohta ja nõukogu kiitis selle heaks ilma igasuguse mõjuhinnaanguta; nõuab, et komisjon viiks ellu oma kavatsuse koostada jätkusuutlikkuse mõjuhinnaang, kusjuures seda tuleb teha konsulteerides asjakohaste sidusrühmadega sotsiaalsete, keskkonnaalaste ja muude valupunktidega seoses; nõuab, et komisjon avaldaks jätkusuutlikkuse mõjuhinnaangu tulemused, et võtta selle järeldusi arvesse läbirääkimistel;

⁽¹⁾ GATSi lepingu artiklid XIV ja XIVa.

⁽²⁾ GATSi lepingu artikkel XIII.

⁽³⁾ GATSi lepingu artikkel XV.

Neljapäev, 4. juuli 2013

20. peab selliste läbirääkimiste lõpetamiseks seatud kahe aasta pikkust tähtaega väga pingeliseks; toonitab, et kvaliteet peab aja jooksul tähtsustuma ning nõuab, et läbirääkimised oleksid läbipaistvad ning pakuksid vajalikku ruumi ja aega üldsuse teavitamiseks ja parlamentaarseks aruteluks;
21. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

P7_TA(2013)0326

Norra kehtestatud suurem tollimaks põllumajandustoodetele**Euroopa Parlamendi 4. juuli 2013. aasta resolutsioon põllumajandustoodetele Norra kehtestatud tollimaksude suurenemise kohta (2013/2547(RSP))**

(2016/C 075/18)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingu artiklit 19,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu ja Norra Kuningriigi vahelist kirjavahetuse vormis lepingut, milles käsitletakse Euroopa Majanduspiirkonna lepingu artikli 19 alusel antud lisasoodustusi põllumajandustoodetega kauplemisel (kahepoolne leping) ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse oma 13. septembri 2011. aasta seisukohta, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Euroopa Liidu ja Norra Kuningriigi vahelise kirjavahetuse vormis lepingu (milles käsitletakse Euroopa Majanduspiirkonna lepingu artikli 19 alusel antud lisasoodustusi põllumajandustoodetega kauplemisel) sõlmimise kohta ⁽²⁾,
 - võttes arvesse Norra kaubandus- ja tööstusministri poolt 9. märtsil 2011 siseturu ja teenuste volinikule koostatud kirja ühtse turu meetmepaketi kohta,
 - võttes arvesse EMP nõukogu 26. novembril 2012 toimunud 38. istungi järeldusi,
 - võttes arvesse komisjonile esitatud küsimust põllumajandustoodetele Norra kehtestatud tollimaksude olulise suurenemise kohta (O-000048/2013 – B7-0210/2013),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 115 lõiget 5 ja artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et Euroopa Majanduspiirkonna lepingu artiklis 19 on sätestatud, et „Lepinguosalised kohustuvad jätkama jõupingutusi, et põllumajandustoodetega kauplemist järkjärguliselt liberaliseerida”;
- B. arvestades, et Euroopa Majanduspiirkonna lepingu alusel on Norral siseturule pääsemiseks teistega võrdsed võimalused ning et lepinguosalised on seda pidanud vastastikku kasulikuks;
- C. arvestades, et üldiselt on ELi ja Norra vahelised majanduslikud ja poliitilised suhted suurepäraseks; arvestades, et partnerite vahel esile kerkivad lahkarvamused tuleks lahendada dialoogi vormis;
- D. arvestades, et alates 2012. aasta jaanuarist jõustunud kahepoolses lepingus on uuendatud põllumajandustoodetega, sh liha ja piimatoodetega, kauplemisel tehtavate kaubandussoodustuste suhtes kohaldatavat sooduskohtlemise, vastastikkuse ja vastastikuse kasulikkuse õigusraamistikku;

⁽¹⁾ ELT L 327, 9.12.2011, lk 2.⁽²⁾ ELT C 51 E, 22.2.2013, lk 168.